

SWEDISH B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
SUÉDOIS B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
SUECO B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 15 May 2006 (morning)
Lundi 15 mai 2006 (matin)
Lunes 15 de mayo de 2006 (mañana)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1.
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la Prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

TEXT A

Hufvudstadsbladet

Finskspråkiga gillar Formel 1 och äter länkkorv

Finländare upplevs generellt som tysta och osociala, men samtidigt är det ett väldigt mysigt folk, med en jordnära kultur. Ung nu har talat med några finlandssvenska ungdomar.

Victor Fagerlund, 18, bor i Helsingfors och kommer från en helt finlandssvensk familj. Han har inte särskilt mycket kontakt med finskspråkiga. Han menar ändå att han ofta stöter på finskspråkiga på stan.

– Dessutom hade jag några finskspråkiga vänner när jag var mindre i och med att jag sjöng i kör då, berättar han.

Elisabeth Heinrichs, 18, bor också i Helsingfors och är helt finlandssvensk, men har en finskspråkig styvpappa.

– Därmed har jag ganska mycket kontakt med finskspråkiga och har samtidigt många finskspråkiga vänner, säger hon.

Joanna Brandt, 18, bor i Kyrkslätt med sin finskspråkiga mamma. Hennes pappa är finlandssvensk och på så sätt anammar hon inslag av de båda kulturerna.

Fagerlund tycker att det är väldigt stor skillnad på finskspråkiga i huvudstadsregionen och på landet.

Han säger sig själv inte se skillnad på en finskspråkig och en svenskspråkig i Helsingfors. Men fördomarna mot de finskspråkiga som bor ute på vischan är mer specifika.

– Länkkorv och vindtygsdräkt är någonting typiskt finskt.

Tango och tysthet

Heinrichs tycker att bastu och inåtvändhet också är väldigt typiska finska drag.

– Speciellt utomlands på turistorter känner jag lätt igen finskspråkiga på deras tysthet och sätt att inte göra mycket väsen av sig, säger hon.

Dessutom tycker hon att Formel 1 är något som speciellt finnar är intresserade av.

En annan grej som de tre ungdomarna kopplar ihop med finskhet är tango.

– Egentligen så associerar jag tango med Argentina och heta passionerade rytmer, medan det i Finland främst är tanter i träningsoveraller som dansar tango, säger Fagerlund.

Brandt tycker också att tango-kung respektive – drottning är riktigt urfinskt. Heinrichs menar att fenomenet tango i övrigt är lite lustigt, speciellt kändisskapet omkring det.

Trots att Finland känns litet är det ett fint land att leva i tycker Brandt, Heinrichs och Fagerlund.

– Finland är ett väldigt bra land trots allt, speciellt då man är utomlands känns Finland väldigt fungerande och bra, tycker Brandt.

Hon tycker att det är bra att Finland ännu inte blivit alltför internationellt och att det fortfarande finns bra finsk musik, som Leevi & the Leavings.

– President **Tarja Halonen** representerar Finland på ett bra sätt – hon är som en riktig muminmamma, tycker Brandt.

Heinrichs tycker att Halonen är väldigt sympatisk och vanlig – på ett positivt sätt. Enligt Fagerlund är Finland och finländare väldigt jordnära och vi har ingen fankultur.

TEXT B

Mänsklighet och medmänsklighet i en storstad

Stockholm vet man ju hur det är, stress och jäkt, hets. Alla bara tänker på sig, ingen bryr sig om mig. Alla bara springer, ingen stannar upp – bussar kör ifrån, stänker. Vädret bara slaskar, ingen riktig vinter som i Norrland. Bara grådask, stockholmsväder, blöta kassar.

Jag väntade på 48:an med två stora papperskassar med sladdar, hushållspapper, glödlampor och kånkade en jättebag med böcker, pärmar, papper och i handväskan bar jag en massa pengar, som jag surt förvärvat och nyss kvitterat ut.

Nästa dag skulle vi köpa möbler till vår nya lägenhet (just det, jag har lyckats byta lägenhet, hur det gick till är en annan saga, som jag ska berätta en annan gång om ni är snälla). Jag hade åtta 1.000-lappar, fyra 100-lappar, sex 10-or, en 5-krona, tre spänn och åtta 10-öringar – 8.465 och 80.

48:an kom, jag trängde mig på med en massa huvudstadsbor som skuffades och knuffades som vanligt. Framför mig satt ett par grova gubbar i skinnjackor med många fickor, inga kassar. När den ene steg av bussen satte sig den andre bakom mig och liksom sneglade skumt över axeln på mig.

Jag höll hårt i handväskan diskret, man är väl ingen lantis. Glömde bort det när en tant med en massa kassar drattade på ändan vid min hållplats – ingen hjälpte henne, typiskt, såna är dom storstadsborna, tänkte jag och steg av bussen, upprörd.

Skyndade mot nya lägenheten, ställde från mig kassarna och bagen, skulle ta fram nycklarna ur handväskan – handväskan fanns inte.

Jag tänkte att jag lagt den i en kasse eller bagen.

Inte.

Ingen handväska med nycklar, ID-kortet, kontokorten, bankboken och alla mina dyra pengar.

Panik. Vad gör man? Ringer. Hur ringer man från telefonautomater som alltid är trasiga i Stockholm, den femte fungerade – mirakel, jag ringde fästmannen som tröstade så gott det gick – det gick inte.

Jag fick ta taxi till hans jobb, lösas ut och hämta nycklar, fickpengar, näsduk.

Jag ringde SL som ropade ut – 48:an kanal 1 kom, kanal 2 kom, kanal 3. Ingen hade lämnat väskan till ingen busschaufför.

Jag gick till polisen, anmälde och fick kopia på anmälan på skär blankett, jag var MÄ (målsägare) men polisen gav mig inget hopp om att någonsin få se min väska igen, i vilket fall aldrig pengarna.

Jag ringde försäkringsbolaget. Fick veta att jag glömt kryssa i en ruta som skulle gjort att hemförsäkringen skulle täckt förlusten.

Jag for hem till nya lägenheten. Satte mig på golvet. Stortjöt. Ville inte leva kvar i den här stan, bestämde mig för att övertala fästmannen att byta jobb och bli fårfarmare, så vi kan flytta hem till byn. Jag kunde inte be honom den kvällen för han jobbade över som vanligt så där satt jag ensam, som man är i storstäder som Stockholm.

Jag tänkte gå och lägga mig och dra nåt gammalt duntäcke över mig, när telefonen ringde.

En okänd man med skrovlig stockholmsröst frågade på söderslang om jag var mig – han visste vad jag hette.

Jag sa att jag var jag.

– Haru sumpa nåt? sa han.

Han hade väskan. Om jag ville hämta den så stod det Andersson på dörrn, sa han. Ringvegen, han gav mig portkoden och numret, jag sprang dit.

Där stod Andersson i blåbyxor och strök sin tvätt, skinnjackan med alla fickorna hängde i hallen, han hade suttit bakom mig på 48:an när jag glömde väskan, sa han.

Bad mig kolla att allt var kvar.

Jag kollade. ID-kortet, kontokorten, bankboken och alla pengarna – 8.465 och 80 öre.

Alltihop var kvar.

Jag fick tvinga på honom en liten hittelön, det var inte därför han lämnade tillbaks den, sa han. Sedan for jag hem.

Detta var en sann berättelse från huvudstaden Stockholm 1988 vad sa ni nu då?

TEXT C

Jag ville hänga med de tuffa grektjejerna...

Krönika

Synen på livet och döden varierar. Jag kommer från ett krigsdrabbat land där kriser och katastrofer avlöst varandra.

Detta har präglat folket. Livet är ingenting man kan ta för givet.

Sannolikheten att man ska dö är större än sannolikheten att man ska överleva.

5 Därför lever man livet fullt ut.

Fram till femtonårsåldern var jag elitgymnast och fanatisk antirökare. När vi hade gäster hemma som tände en cigarett började jag vifta frenetiskt med händerna, hosta högljutt och låtsaskvävas. Mamma skämdes.

ALEXANDRA PASCALIDOU
journalist och författare

10 Till min familjs stora förvåning och förtret började jag smygröka. Det började en dag i nian på en kulle bakom Rinkebyskolan. Jag hade just tvingats lämna gymnastiken och var vilsen i livet. Nu ville jag också hänga med de tuffa grektjejerna. De brukade gå iväg på rasterna för att dela på en cigarett. Tio år senare insåg jag att jag var rökare.

15 I min förtort var flickor som rökte synonymt med dåliga flickor. En av de tuffaste tjejerna jag kände, Soula, såg rökningen som en feministisk frigörelseprocess. ”Varför har killar rätt att röka? Det är mitt liv och jag får göra vad jag vill av det. Varför gör rökningen mig till en lösaktig tjej?” fråste hon och gick med cigaretten synlig genom centrum så att storrökargubbarna som satt och skvallrade på konditoriet höll på att svimma.

Jag vet inte om man kan kulturalisera rökning. Jag är inget proffs på området men jag ser att olika kulturer förhåller sig på olika sätt till den egna kroppen, livet och döden.

20 ”Vi kommer ändå att dö förr eller senare” utbrast de rökande bolivianer jag mötte i La Paz. Min vän Diego i Santiago brukade raljera med icke-rökare: ”När du ligger där på din dödsbädd och tänker tillbaka på ditt liv och på att du aldrig rökte och levde nyttigt – kommer du då inte att undra varför du ändå dör? Jag däremot vet varför jag kommer att dö.”

25 Man skämtar och tar inte sitt liv på blodigt allvar. Kanske är det därför det är de fattigaste i alla länder som röker mest, medan de rika spar på sina lungor och hjärtan. De vill leva länge för att kunna njuta av sina tillgångar. Fattiga och förtryckta anser sina liv inte vara lika mycket värda. Är man fattig är livet inte lika kul. Så rökningen är klassbunden.

30 I välfärdslandet Sverige har vi haft fred de senaste 200 åren. Socialstyrelsen har i kampanjer upplyst folket om hur många brödskivor man bör äta om dagen. Folkhälsoinstitutet och andra myndigheter varnar för rökning. Med andra ord är rökningen även ett socioekonomiskt problem. Okunskapen dödar. Jag minns min vredesexplosion när jag låg på ett grekiskt sjukhus, nyopererad och kvinnan i sängen bredvid tände en cigarett.

35 Om hon fortfarande lever hoppas jag att hon vet bättre. Jag vet mer idag men jag har ännu inte tagit sista steget för livet. Inför den här artikeln tog jag reda på att rökningen skördar fler liv än trafik, bränder, förgiftning, drunkning, narkotika, mord, ormbett, blixtnedslag och alla andra olycksfall. Så jag måste fimpa för att leva.

TEXT D

Har du blivit fästingbiten?

TEXT: INGERT NILSSON

FÄSTINGAR FÖREKOMMER söder om Dalälven och mer sällsynt, längs Norrlandskusten. Risken att bli biten av en fästing som bär på någon av de fästingburna sjukdomarna, borrelia eller TBE, fästingburen hjärninflammation, vid enstaka bett är dock liten. Risken att bli allvarligt sjuk är ännu mindre.

– Risken att bli påkörd på ett övergångsställe är betydligt större, påpekar Johan Berglund, läkare i Karlskrona, som specialstuderat de fästingburna sjukdomarna.

Lättklädd period

Även om fästingsäsongen varar från april till oktober – det bör vara några grader varmt för att fästingen ska bli aktiv – är det främst under sommaren och tidig höst som vi blir bitna.

Och även om risken att bli sjuk är liten, så finns den. Bästa skyddet är att klä sig klokt när man rör sig i högt gräs eller buskiga snår. Det innebär så få bara kroppsdelar som möjligt. Om man ska klä sig i mörka eller ljusa kläder är däremot en bedömningsfråga, tycker Johan Berglund. Ljusa kläder drar till sig fästingar mer än mörka, å andra sidan ser man dem förstås bättre på ljusa tyger.

Det finns en föreställning om att fästingar hoppar ned från träden, men så är det inte, säger Johan Berglund.

– De befinner sig högst en halv meter från marken, ofta längst upp på högt gräs till exempel.

Lukten har betydelse

Däremot stämmer det att vissa av oss ”aldrig” blir bitna, medan andra plockar bort fästingar varje kväll, trots att vi tillbringar sommaren på samma ställe och har lika mycket eller lite kläder på oss.

– Det är stora individuella skillnader, som inte bara handlar om hur man rör sig i naturen och hur man är klädd, säger Johan Berglund.

Till exempel finns det studier som visat att personer som äter mycket vitlök har en utsöndring som skyddar mot fästingar. Vissa myggmedel ger också visst skydd mot de här blodsugarna.

Dra rakt ut

Att noggrant leta efter fästingar på sig själv, barnen och husdjuren när man befinner sig i fästingrika områden är klokt.

Man kan kamma håret på små barn då fästingar kan ha landat där, precis som i kattens päls. Därifrån kan de sedan vandra vidare till ett bättre matställe. Ofra biter sig fästingen fast där huden är tunn, som i knäveck, ljumskar och navel.

Om den gjort det – ta tag om den, gärna med en pincett eller fästingborttagare, så nära huden som möjligt och dra rakt ut.